

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudománygyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Újságírói intézet
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány/Újságírás szak
1.5 Képzési szint	Mesterképzés
1.6 Szak / Képesítés	Alkalmazott médiatudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Szövegantropológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Keszeg Vilmos egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Keszeg Vilmos egyetemi tanár						
2.4 Tanulmányi év	I)	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2+ 1	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					42
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					42
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					3
Más tevékenységek: kutatási terv kidolgozása					11
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	133				
3.8 A félév össz-óraszama	175				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> szakterminológia ismerete a kultúra- és a társadalom kutatása módszereinek ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Az előadásra kiírt szakirodalmi tétel elolvasása kötelező.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Kivetítő. A megbeszélésekbe való bekapcsolódás.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C4.4 Az információ kezelésében használt felmérési kritériumok, módszerek és modellek alkalmazása</p> <p>C4.5 Projekt elkészítése és bemutatása, amely bizonyítja azt a képességet, hogy egy sajtóanyagot három előre meghatározott közönség-kategória számára adaptáljon</p> <p>C5.3 A kommunikációs, mediálási, tárgyalási és közvitát feltételező helyzetek kezelése a tömegtájékoztatási eszközök segítségével, a közösség helyes tájékoztatása követelményének betartásával.</p> <p>C6.3 Az elméleti és módszertani ismeretek hasznosítása egy médiatermék számára készített tematikus rész elkészítésére (betartva a kommunikációs csatorna sajátosságait)</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1 Szakmai projekt, vagy projekt részének kidolgozása ismeretek, elméletek, diagnózis és beavatkozási módszerek, szakmai etikai normák alkalmazásával.</p> <p>CT3 A saját szakmai képzésre vonatkozó szükséglet felmérése a munkaerőpiac követelményeinek teljesítése érdekében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A kommunikáció szakirodalmának ismerete • A tudományterület szakterminológiájának ismerete • Elemzési és értelmezési módszerek elsajátítása • A szöveg és a kommunikáció antropológiai értelmezése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A szövegek tipológiájának, a kommunikáció típusainak és stratégiáinak ismerete • Kommunikációs helyzetek, stratégiák értelmezésének és elemzésének készsége

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1-3. Múlt, történelem, emlékezet (Marquard, Bloch, Hartog, Fabre, Nora, Braudel). Stacionáló és kumulatív társadalmak (Lévi Strauss). Korszak, korszaktudat (Odo Marquard). Elszakad-e a múlt a jelentőtől? (Bloch) A múlt és reprezentációja, a történelem. A múlt demokratizálódása (mindenki számára való hozzáférhetőség). A múlt mint örökség (patrimónium) (Nora). A történetiség rendjei (historia magistra, prezentizmus, futurizmus) (Hartog). A longue durée (Braudel). A történelem domesztikálása (Fabre). A lokális történelem alakzatai. A lokális történelem és specialistái. A genealógiai emlékezet.</p>	<p>frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés</p>	
<p>4-6. A narratív szöveg. Szövegtipológia. A narratív szöveg: narratológia, elbeszélés (narráció), elbeszélés (történet, narratívum), narratívum és narráció, narratív struktúrák, történetnyelvtanok, homo narrans, reprezentáció, epika. Történetek és kontextusok: beágyazottság, szereposztás, attitűd, beleértési tartomány, narratív identitás, narratív</p>	<p>frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat, illetve szemléltetés</p>	

valóság, epikus distancia, nézőpont, narratív stratégia, habitus, médianarratológia.		
7-8. Az autobiografikus beszédmód. Műfaj vagy beszédmód? Mióta van biográfia? Életpálya és élettörténet. Az életpálya elemzése. Igaz-e az autobiografikus szöveg? A kisember mítosza, önéletírói paktum (Lejeune, Tengelyi, Voisine, Gusdorf, Misch, Niedermüller Péter, Mandelbaum).	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
9-11. Orális, írásbeliség, kép. Az íráskutatás irányzatai (kvantitatív íráskutatás, histoire culturelle de l'écriture) és módszerei. Az alfabetizáció története: a társadalmi egyenlőtlenségek újratemelődése. (Habermas, Martin H.–J., Tóth I.Gy.) Kommunikációs technikák és funkciók. Az írás mitológiája. (Nyíri K. – Szécsi G., Goody, Ong, Neumer) A „hétköznapi” írás. A szerző mint „betolakodó” (Lyons). Az írás tekintélyének inflálódása: a mindennapi szövegek (écriture ordinaire) (Fabre, Chartier). Az írás szociális jelentései (a társadalmi egyenlőtlenségek termelődése; a tudás új architektúrája; az én megszületése; a történelmi érzékenység kialakulása; a kapcsolattartási habitusok megváltozása; az írott és a beszélt nyelv; a helyi kultúrák gyengülése; környezetek létrejötte (kolostor, iskola, könyvtár, a személyes univerzum, az utca). írás és olvasás, írás és analfabetizmus, orális anyanyelv és írott hivatalos nyelv, a maskulin és a feminin jellegű írás, írás és orális, kézírás és nyomtatott szöveg, mindennapi írás, a lázadó írás, írás és reprezentáció).	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
12. A sugalmazott narratív szövegek: a mentális képzelőerő kultiválása. (Noll, R.)	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
13. A szöveg státusa. Műfajiság, korszaktudat. A dokumentumok megbízhatósága. A szöveg kontextusai: a forráskritika. Szövegek és kontextusok. Beszédmódok. Szövegtipológia. A kontextusok típusai. Korszakok, korszakhatárok. (Hymes, Carnap, Assmann, Lotman)	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
14. Módszerek a szövegkutatásban: etnogenézis, a diffuzionista irányzatok (Kultúrkör-elmélet, brit heliocentrikus diffuzionizmus, kulturális areák tana), kartográfiai módszer, komparatistikai módszer, kartográfiai módszer, morfológiai elemzés, történetnyelvtanok, tipológiai módszer, tartalomelemzés, strukturalizmus, egyéniségkutatás, kontextuselemzés, szociológiai módszerek, kvantitatív módszerek, szemiotikai módszer, etnometodológia.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés	
<p>Könyvészet</p> <p>Assmann, Jan 1999 A kulturális emlékezet. Budapest, Atlantisz</p> <p>Chartier, Roger 2001 Culture écrite et littérature à l'âge moderne. Annales. Histoire, Sciences Sociales. Juillet–Octobre. Nr.4–5.</p>		

(56)783–802.

Geertz, Clifford

1988 Sűrű leírás. Út a kultúra értelmező elméletéhez. In: Vári András (válogatta): Misszionáriusok a csónakban. Antropológiai módszerek a társadalomtörténetben. Budapest, Akadémiai. 13–61.

Gyáni Gábor

2007 „Térbeli fordulat” és a várostörténet. Korunk XVIII. 7. 4–15.

Hartog, François

2006 A történetiség rendjei. Prezentizmus és időtapasztalat. L'Harmattan Könyvkiadó, Budapest

Hymes, Dell

1997 A nyelv és a társadalmi élet kölcsönhatásának vizsgálata. Alapvető fogalmak. In: Pléh Csaba – Síklaki István – Terestyéni Tamás (szerk.): Nyelv – Kommunikáció – Cselekvés. Budapest 473-495.

Keszeg Vilmos

2008 Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség. BBTE-KJNT, Kolozsvár.

2011 A történetmondás antropológiája. BBTE-KJNT, Kolozsvár

Kristóf Ildikó, Sz.

2002 A számoktól a (jogi) szövegekig: alfabetizációtörténet, olvasástörténet vagy kommunikációtörténet? Acta Papensia. II. 1-2. 3–30.

Lepenes, Wolf

1990 Les trois cultures. Entre science et littérature. Paris, Éditions de la Maison des sciences de l'homme

Ong Walter J.

1998 A szöveg mint interpretáció. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig. Budapest, Áron. 143–166.

Tengelyi László

1998 Élettörténet és sorseseemény. Budapest, Atlantisz

Tóth István György

1996 Mivelhogy magad írást nem tudsz... Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon. Budapest, MTA Történettudományi Intézete

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A toronygombiratok – a lokális emlékezet alakzata	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
2. A félrevezető narratívum: K., egy férfi narratív stratégiája	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
3. A kisebbségi sors narratívumai: Kacsó Sándor Vakvágányon c. regénye	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
4. Cseberbenezés: a biografikus narratívum előállításának sajátos formája	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
5. Oralitás és írás között: Győri Klára könyvének pere	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
6. Az írás szerepe egy betolakodó író életében	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	
7. Lokális mítosz, lokális emlékezet: Balázs Ferenc emlékezete	leíró, értelmező és okfeltáró magyarázat , illetve szemléltetés és megbeszélés	

Könyvészet

Bausinger, H.

1995 Népi kultúra a technika korszakában. Budapest, Osiris. 53-124.

Boudon, Raymond

1979 La logique du social. Paris, PUF

Bourdieu, Pierre

1978 Az értelmiségi hagyomány és a társadalmi rend megőrzése. In: Uő: A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Budapest. 7–70.

Fabre, Daniel (dir.), Soudière, La, M. – Voisenat, C. (textes réunis)

1997 Par écrit. Ethnologie des écritures quotidiennes. Éditions de la maison des sciences de l'homme. Paris

Hobsbawm, Eric

1987 Tömeges hagyomány-termelés: Európa 1870–1914. In: Hofer T. –Niedermüller P. (szerk.): Hagyomány és hagyományalkotás. Bp. 127–197.

Halbwachs, Maurice

1925 Les cadres sociaux de la mémoire. Paris, Librairie Félix Alcan

Kulcsár-Szabó Zoltán

2000 A „korszak” retorikája. (A korszak- és századforduló mint értelmezési stratégia) In: Bednatics Gábor–Bengi László–Kulcsár Szabó Ernő–Szegedy-Maszák Mihály (szerk.): Az irodalmi szöveg antropológiai horizontjai. Budapest, Osiris. 90-91.

Lotman, Ju.

1994 A szüzsé eredete tipológiai aspektusból. In: Kovács Árpád – V. Gilbert Edit(szerk.): Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai. Pécs. 82-118.

Lyons, Martin

2001 La culture littéraire des travailleurs. Autobiographies ouvrières dans l'Europe du XIXe siècle. Annales. HSS. Juillet–octobre 2001. Nr. 4–5. P. 927–946.

Lyotard, J-F.

1993 Széljegyzetek az elbeszéléshez. In: Habermas, J. – Lyotard, J.F. – Rorty,R.: A posztmodern állapot. Századvég. Budapest 146-150.

Ong Walter J.

1998 Nyomtatás, tér és lezárás. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig. Áron. Budapest. 245–267.

White, Hayden

1997 A narrativitás értéke a valóság megjelenítésében. In. Uő. A történelem terhe. Osiris. Budapest 103-142.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a tantárgy tartalmilag összhangban van mind az érvényben lévő hazai tanrend tanegységeivel, mind a magyar

és nemzetközi felsőoktatási intézményekben oktatót (azonos vagy hasonló) tanegységekkel

- a tantárgy tartalma a nemzetközi és a magyar antropológiai szakirodalom klasszikus és kortárs kézikönyveire, forráskiadványaira és periodikáira egyaránt alapoz
- az előadó munkássága ismert a tudományterületen (tudományos cím, publikációs lista, hazai és nemzetközi konferenciaszereplés)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson való részvétel.	A vizsga keretében való beszélgetés a tárgy tematikájáról.	A jegy 50%-a.
	Indokolt hiányzás esetén a hallgató a félév végén sorra kerülő beszélgetésben számol be olvasmányairól.		
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel. Az előadás utáni, a szemeszter végi, a témával kapcsolatos beszélgetésben való részvétel (szóbeli vizsga).	5-8 lapos dolgozat, elemzés.	A jegy 50%-a.
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• A terminológia következetes alkalmazása.• A szakirodalom ismerete.• Saját kutatáson alapuló dolgozat bemutatása.			

Kitöltés dátuma

2015. 03.10

Előadás felelőse

Dr. Keszeg Vilmos

Szeminárium felelőse

dr. Keszeg Vilmos

KeszegV

Az intézeti jóváhagyás dátuma: 2015.03.11.

Intézetigazgató

S. Keszeg